

244

Kiváló népművelők

CSUKLY LÁSZLÓ

a mátraverebélyi általános iskola magyar-történelem szakos tanára, községi könyvtáros a községbe kerülése, 1958 óta tevékenykedik a népművelésben: fáradhatatlanul dolgozik az irodalmi műveltség emeléséért, az olvasótábor szélesítéséért. Irodalmi ismeretterjesztő előadásai igen népszerűek, látogatótömegek várják és hallgatják őket nemcsak községében, hanem más falvakban is. Mint könyvtárhoz az olvasók teljes bizalommal fordulnak, könyvvajánlásait szívesen fogadják. Többször szervez író-olvasó találkozókat a községben, ezek sikeréhez, magas színvonalához maga is nagymértékben hozzájárul. Könyvvajánló tevékenysége az egész megyére kiterjed, ugyanis a *Nógrád* c. megyei napilapban állandó rovata van „Mit olvassunk?” címmel. Részt vesz a Palócföld c., negyedévenként megjelenő helyismereti folyóirat szerkesztésében is. Mindezen munkákon felül irodalmi színpadi együttest, színjátszó csoportot vezet, és évek óta előadója a járási pártbizottság által szervezett esti középiskolának is.

Csukly Lászlót sokan megismerhették a tavalyi I. országos népművelési konferencián, ahol hozzáértő és őszinte felszólalása általános figyelmet keltett. Aki pedig elolvassa Gulyás Pálnak róla írott riportját a *Népszabadság* 1971. június 4-i számában, szinte emberi közelségbe kerülhet „A népművelés közkatonájá”-val — ez volt a cikk címe —, és beletekinthet a mai falusi népművelés hétköznapijaiba, sikereibe gondolja egyaránt.

KERTÉSZ KÁROLY

a Tapolcai Városi-Járási Könyvtár igazgatója, a fiatal könyvtárosnemzedék egyik igen tehetséges képviselője. 1957-től 1967-ig a Zirci Járási Könyvtár hálózati könyvtárosaként dolgozott, s az e területen végzett igen jó munkájáért nevezték ki járási könyvtárigazgatónak. Négyéves vezetői működése alatt az egyébként rendkívül rossz körülmények között, nagyon szűk helyiségekben küszködő intézmény szép eredményeket ért el: irányításával, jó közösség-szervező tevékenységével a könyvtárosgárda mind a járási székhely, mind a községek könyvtárügyében lényeges előrehaladást ért el. Jó munkájukat nemcsak gondosan kialakított állományok — egyebek között kiválóan összeállított kézikönyvtárak — dícsérik, hanem a falusi könyvtáraknak a közigazgatás korszerűsítéséhez igazított új szervezete is: Célratörő munkával elérték, hogy a kiskörzeti könyvtárak rendszere az egész járást átfogja, ezzel nemcsak a megye könyvtárügye elé állítottak követendő példát a kisközséges települések színvonalas ellátásának megszervezésében, hanem

az egész ország aprófalvas megyéi elé is. (A járás lakosságának 25%-a könyvtári olvasó, a körzeti könyvtárakban az eredmények jóval az átlag fölött vannak: a kővágóörsi körzetben például 28,9, a zánkaiban pedig 31,6% az olvasók aránya.) Az alkalmazott rendszerek átgondoltságát bizonyítja Kertész Károly szakirodalmi tevékenysége: a járás jól szerkesztett könyvtári híradója éppúgy, mint a *Könyvtáros*-ban megjelent, igen kedvező szakmai visszhangot keltő cikkei is. Ezek nemcsak a körzeti könyvtárügy alapos ismeretéről tanúskodnak, hanem a kis falvak könyvtári ellátásának alapkérdéseit is érintik. (Ld. például a Könyvtáros 1971. augusztusi számában megjelent írását.)

SIMON LÁSZLÓNÉ

a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár XVI. kerületi, 32. sz. könyvtárának vezetője, a felszabadulás utáni első könyvtáros nemzedék képviselője: az 50-es évek elején az akkori Népművelési Minisztériumban kezdte könyvtárosi tevékenységét, 1954 óta dolgozik a fővárosi könyvtári hálózatban.

Intézménye éveken keresztül igen nehéz körülmények között dolgozott, s jó eredményeinek is köszönhető, hogy 1967-ben megelőbb, könyvtári célra átalakított épületbe költözhetett a könyvtár. A Sas-halom, Mátyásföld és Cinkota peremkerületek lakosságát két fiók segítségével ellátó könyvtár eredményei az elmúlt években is állandóan javultak: az olvasók száma az 1966. évi 2536-ról 1970-ben 3398-ra, a kötetforgalom 127 257-ről 153 228-ra emelkedett. Még

lényegesebb az a körülmény, hogy az olvasótáborban rendszeresen növekszik a munkásolvasók száma (arányuk jelenleg csaknem 20%), s a központi könyvtárban az elmúlt öt év alatt 34-ről 38,2%-ra emelkedett a kölcsönzött ismeretterjesztő művek aránya. A könyvtár külön-

leges figyelmet fordít a fizikai dolgozók gyermekeire: mind a felnőttek, mind a gyermekek részlegében külön természettudományos és történelmi foglalkozásokat szerveznek számukra, amelyek a gyermekek beszedkészségének fokozásán,

beszélgetésén van a fő hangsúly. — A könyvtárban klub is működik „Corvin Klub” néven, fő célja a helytörténeti-helyismereti tevékenység gondozása, amelynek keretében negyedévenként hirdát is megjelentet. A könyvtár rendezvényprogramjának számadatai is imponálóak: az elmúlt évben 87 felnőtt és gyermek rendezvényt bonyolítottak le, közöttük 55 kiállítás volt. Legutóbb például a nemzetiségek kultúrájának ápolása keretében a szlovák hagyományokkal rendelkező Cinkotán szervezett helytörténeti kiállítást a könyvtár. A könyvtár vezetője kitűnő kapcsolatot teremtett a kerület párt-, tanács- és tömegszervezeteivel, ezzel az intézménynek fontos szerepet biztosított a kerület kulturális életében.

Lapunk szerkesztősege minden évben örömmel mutatja be a „Kiváló népművelő” címmel kitüntetetteket a könyvtárosok nagy családjának. Úgy érzi ugyanis, hogy a nehéz körülmények között, amelyek közepette a legtöbb könyvtár mindennapos munkáját végzi, a megbecsülés minden jele nemcsak a kitüntetetteknek szól, hanem az egész könyvtáros társadalmat is érinti: az ügynek, amiért ez a népművelő réteg dolgozik, a rangját emeli, tagjai pedig segít megtartani a pályán akkor is, amikor el-eltörődve, belefáradva a szünni nem akaró nehézségekbe már-már arra gondolnának, hogy nem kellene-e átvezetniük valamely nyugalmasabb foglalkozás nagyobb lehetőségeket ígérő s kevésbé hullámzó vizeire. Épp a megtartó erejű megbecsülés okán keveselljük a Kiváló népművelő címmel idén kitüntetett könyvtárosok számát, amely korábban egyetlen évben sem esett az öt-hat alá. Az elmúlt április 4-én 28 különböző típusú közművelődési könyvtári intézmény kapta meg a „Kiváló könyvtár” címet szerte az országban. E könyvtárakban, de más könyvtárakban is, sok-sok olyan könyvtáros dolgozik, akit a szakma évek óta elismer és nyilvánartart jó munkájáért. Csak éppen azok nem vennék észre őket, akiknek szeme előtt nap mint nap dolgoznak, akiknek területén a jó kulturális közérzet fenntartásával, a közműveltség körének kiterjesztésével és színvonalának állandó emelésével oly sokat tesznek a jó társadalmi-közéleti közérzet kialakításáért is?! Nem volna szabad megtörténnie, hogy a „Kiváló népművelő” cím odaitélésekor oly csekély legyen a válogatási lehetőség a kitüntetésre felterjesztettek között, mint mostanában, s a fenntartók szűkkeblűsége vagy érdektelensége miatt különösen azok neve hiányozzék a listákról, akik a népművelés első vonalában: az üzemi szakszervezeti, a falusi és az iskolai könyvtárakban küszködnek a mindennapos gondokkal-bajokkal, és elismerésre, tapsra nem várva — ilyent többnyire nem is kapva — terjesztik a közműveltséget, növelik a „kiművelt emberfők” táborát.

Elsősorban a gyakorló könyvtárosok megbecsülésének jelét keveselljük, de a minden rendű és rangú egyéb könyvtárosokra hulló fény sugarakat is túl halványnak tartjuk: igaz, hogy a szakmának az igazi teljesítményekre oly érzékeny közvéleménye kitüntetés nélkül is „kiváló népművelő”-nek tart egyeket, de azért az így szempontjából ennél sokkal többet ér, ha a megbecsülés látható jele, a cím adományozásának hivatalos gesztusa sem marad el. (—ő —a)